

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Του Γραφείου
ΒΕΡΟΙΑΣ
Αριθμός Άδειας
100001

ΕΤΟΣ 29^ο
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 215

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2017
(ΧΟΡΤΟΘΕΡΤΣ - ΑΛΩΝΑΡΤΣ - ΣΤΑΥΡΙΤΕΣ 2017)

ΔΕΝ ΞΕΧΝΩ ΒΡΟΝΤΟΦΩΝΑΞΑΝ ΟΙ ΠΟΝΤΙΟΙ ΣΕ ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΤΗΝ 19 ΜΑΪΟΥ, ΗΜΕΡΑ ΜΝΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΙΜΗΣ ΤΩΝ ΑΔΙΚΟΧΑΜΕΝΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ ΜΑΣ

Θεατρική παράσταση "ΟΙ ΡΙΖΕΣ ΠΟΤΕ ΔΕΝ ΚΟΒΟΝΤΑΙ"

Παρουσιάστηκε από την Ε.Λ.Β.
σε Λάρισα και Ναύπλιο
στα πλαίσια εκδηλώσεων της Γενοκτονίας

Διαβάστε επίσης:

Εκδήλωση στο Λονδίνο με θέμα τη γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου και της Ανατολής **σελίδα 4**
Αμελέ ταμπουρού, μια βέβαιη πορεία προς το θάνατο **σελίδα 5**
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ **σελίδα 6**
Ο Άγιος Μεγαλομάρτυρας Ευγένιος, ο πολιούχος της Τραπεζούντας **σελίδα 3**

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΝΕΑ **σελίδα 11**

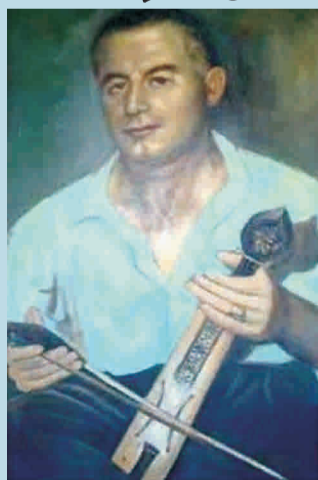
ΤΕΛΕΤΗ ΛΗΞΗΣ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

Σελίδα 6

ΑΜΙΣΟΣ (Σαρψούντα) **σελίδα 8**

Γώγος Πετρίδης

33 χρόνια
χωρίς τον
"Πατριάρχη"

Σελίδα 3

Πορτραίτο του Γώγου Πετρίδη από τα χέρια του αειμνήστου Χρήστου Χρυσανθόπουλου

Κρητικοποντιακή βραδιά

«Πόντος και Κρήτη Αντάμα»

Σελίδα 12

«Κλήδονας 2017»

Σάββατο 24 Ιουνίου

Σελίδα 12

Αυτοί είναι οι υπέθνονοι της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου. **Σελίδα 9**

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Με μία λέξη
...Οικογένεια

ΕΝΑΡΧΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ :
17 / 09 / 2017
και κάθε Κυριακή

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΕΓΓΡΑΦΕΣ

ΤΗΛ. 2331072060 ΚΥΡΙΑΚΗ- ΠΕΜΠΤΗ 5-9ΜΜ
ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

ECO **SYSTEM DOOR**

Κατερίνα Δίγκογλου
Υπεύθυνη Πωλήσεων

Τηλ. 23310 60310 | Fax 23310 60311
Νέα Περιφερειακή οδός Βέροιας-Νίκουσσας

systemdoor@otenet.com
www.systemdoorveria.gr
www.facebook.com/systemdoor.gr

Πόρτες | Παράθυρα | Έπιπλα | Κουζίνες

Επισκεφθείτε
την ιστοσελίδα μας
www.elverias.gr

Το μεγάλο όνομα στον χώρο των επίπλων!

ΕΠΙΠΛΟ
Καναδάς Υψηλή ποιότητα χαμηλές τιμές

1^ο χλμ Π.Ε.Ο. Κατερίνης - Θεσσαλονίκης | Τ. 2351024047 & 6947028097 | www.epiplotkanadas.gr

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

www.elverias.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ - ΕΚΔΟΤΗΣ
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
Λάμπ. Πορφύρα 1- Πανόραμα Βέροιας
Τηλ.: 2331072060 - Fax: 2331028356
Βέροια - Τ.Κ. 59132
Email: info@elverias.gr

Ιδρυτής
+ ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΙΩΣΗΦΙΔΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ
Email: iossifidu@gmail.com
Τηλ: 690 90 87 462

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΥΛΗΣ
ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΠΟΥΡΤΙΔΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
ΜΑΡΙΑ ΣΑΛΟΝΙΚΙΔΟΥ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ
ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΗΣ Ν. & ΣΙΑ Ο.Ε.

ΝΕΑ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑ
ΤΗΛ. 23310 90339 - 90234

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
10,00 ευρώ

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ
Λ. Πορφύρα 1
591 32 - ΒΕΡΟΙΑ ΗΜΑΘΙΑΣ
Κωδικός 1000001

Οι κύριες δραστηριότητες του Συλλόγου μας για το Γ' τρίμηνο του 2017

08-08-2017 έως 13-08-2016

Εκδρομή στη νότια Ελλάδα και συμμετοχή του
Τμήματος Παραστάσεων σε φεστιβάλ λαϊκού χορού στο
Ναύπλιο.

23-08 έως 27-08-2017

Συμμετοχή της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας
στο 2ο φεστιβάλ του Δήμου Βέροιας.

17- 09-2017

Έναρξη των τμημάτων χειμερινής περιόδου 2017-2018.

Η κόρ' επήεν στον παρχάρ'

Παραδοσιακό τραγούδι της περιοχής της Τραπεζούντας,
που αναφέρεται στη διαδικασία της εξόδου των κατοίκων
στα αλπικά λιβάδια των Ποντικών Άλπεων, τα περίφημα
παρχάρια.

*Η κόρ' επήεν 'ς στον παρχάρ', να 'ίνεται ρομάνια,
και για τ' ατέν θα 'ίνουμαι, και κνηγός 'ς σ' ορμάνια.*

*Ρομάνες πάτε στον παρχάρ', καλά δουλείας ποίστεν,
όντες τρώτε τ' ανθόγαλα, το μερτικό μ' αφήστεν.*

*Η κόρ' εξέβεν 'ς σο παρχάρ' κι εγέντονε ρομάνια
Εφώταξεν και ο παρχάρ'ς, εμόρφωναν τ' ορμάνια.*

*Παρχαρομάνια εποίκεν σε, κι εγέντ'ς λαλασαρία,
Εσέγκες με και 'ς σην σεβτάν, τρεις με κρδά-κρδά.*

Ορμάνια μ' τα πουλόπα σου, άλλο μη κεληδούνε.

Ας κλαίγνε εμέναν τον καρπ', τα δέντρα όντες ανθόνε.

Απόσπασμα από την Καμπάνα του Πόντου του Φίλωνα Κτενίδη

Ακόμαν έτον μεσημέρτς κι ερούζεν η σκοτία
Ούλια μαύρα εγέντανε 'ς σην γην και 'ς σα Ουράνια,
εβζήγαν τ' άστρια τη Νυχτός, και τ' άστρεν της ημέρας,
και οι ανθρόπ' εφάνουσαν φαντάσματα κι ισκιάδες
και νια λαλίαν έκουγες..., συντζιαν..., για ανιάσμιαν...

‘Εφτασαν ‘ς στον Καστρότοιχον... Ερχίνεσαν ν’ εμπάινε...

Τρανόν φωνήν, τρανόν βοήν, αέρας εγομώθεν.
‘Σ σην αρχήν άμον ντο μουγκρίζ’ν τα βούδια απέσ’ ‘ς σην Δείσαν
υστερνά άμον Θάλασσας βοετόν και φουρτούνα...
άμον τα ράχια ‘ς στον σεισμόν ντο ρούζνε και κυλιούν...
Άμον χίλια βροντέματα και χίλια χαλαρδιάς...

Τρανόν βοήν, τρανόν φωνήν..., ανθρόπ’ ωτίν ντο έκ’σεν...
εξέβεν και εσκέπασεν, το κλάμαν τη καμπάνας...

Τρανόν φωνήν... Τρανόν βοήν... Οργή... και Παρακάλια...

ΣΥΛΛΥΠΗΤΗΡΙΟ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας,
εκφράζει τα θερμά του συλλυπητήρια στην οικογένεια του
Αμοιρίδη Πέτρου που έφυγε τόσο πρόωρα και απρόσμενα από
τη ζωή.

Ο Θεός να αναπαύσει την ψυχή του και να δίνει κουράγιο
στην οικογένειά του.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλούνται όλα τα μέλη του Συλλόγου να μεριμνήσουν για την τακτοποίηση της ετήσιας
συνδρομής τους (10 Ε)

ΤΡΑΠΕΖΑ	ΑΡ. ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ	IBAN
EUROBANK	00260077150101169825	GR9802600770000150101169825
ALPHA	830002002013674	GR1- 0140- 8300- 8300- 0200- 2013- 674
ΕΘΝΙΚΗ	48052409	GR201103250000032548052409

Κερασινός

Ο Ιούνιος στον Πόντο λεγόταν Κερασινός ή Κερασάρτς, καθ’ ότι στη διάρκεια του ωριμάζαν τα κεράσια. Τα ξακουστά κεράσια του Πόντου!

Άλλωστε την Κερασούντα τη θεωρούσαν πατρίδα της κερασιάς. Μάλιστα για τη γυναίκα που είχε χείλη σαν κεράσια, έλεγαν πως ήταν «κερασόχειλος».

Η γενική του μήνα Κερασινού απέκτησε επιρρηματική σημασία και δηλώνει: κατά τη διάρκεια του Κερασινού (Ιουνίου). Έχουμε και αρκετές λέξεις στα διάφορα μέρη, με πρώτο συνθετικό τη λέξη Κερασινός...

Έτσι στην Τραπεζούντα και Σάντα έχουμε το επίθετο ουδετέρου γένους το κερασινέσιν και κερασινέσ', που παράγεται από το κερασινός και την κατάληξη -εσιν, που σημαίνει αυτό που παράγεται κατά το μήνα Ιούνιο, π.χ. κερασινέσ' βούτορον.

Στη Χαλδία υπήρχε και το όνομα η Κεράσα και συνώνυμο η Κερασία. Όνομα που διναν σε αγελάδες που γεννήθηκαν τον μήνα Ιούνιο. Επίσης λέγανε το κερασάπιν, από το κερασινάπιν, που παράγεται από το κερασινός και άπιν (αρχαίο ουσιαστικό, που σημαίνει αχλάδι), δηλ. όχι μόνο το αχλάδι που ωριμάζει τον Ιούνιο αλλά και το δέντρο.

Οι Έλληνες του Πόντου κάνανε τραγούδι τις ιδιότητες του μήνα αυτού, λέγοντας:

«Ο Κερασινόν φέρ’ τον ήλον, κοκκινίζ’ κ’ ευτάει σε μήλον»

Σε άλλες παραλλαγές έλεγαν:

στην Κρώμνη: «Ο Κερασινόν φέρ’ ήλιον και μαραιν’ τσε άμον μήλον»

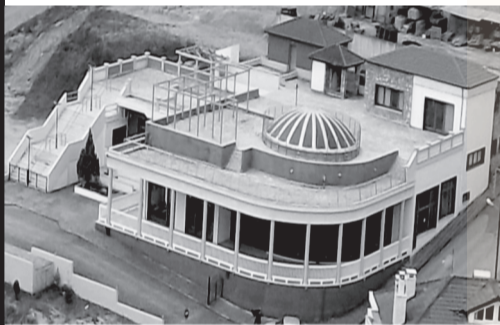
στο Σταυρί: «Έρθεν ο Κερασινόν, έγκεν φύλλον πράσινον»

στα Σούρμενα: «Έρθεν ο Κερασινός, ο καιρός έν’ κόκκινος»

Επίσης την πανποντιακή παροιμία

«Ούμπαν ακούς πολλά κεράσα, μικρόν καλάθ’ έπαρ’ κι άμε (πήγαينه)»

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΛΕΣΧΗΣ

Λειτουργεί καθημερινά πλην
Παρασκευής και Σαββάτου
από τις 17:00 έως τις 21:00.

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

e-pontos.gr
pontostv.gr
verianet.gr
inveria.gr
alexandriamou.gr
24oresimathia.gr
plioforiodotis.gr
laikouyra.gr
faretra.info
veriamou.blogspot.com
βεροιώτης.gr
alexandreia-gidas.gr
imathia-live.blogspot.com
blogspotantheia.com
ammosimathia.blogspot.com
idisi-gr.blogspot.gr
arive.gr
efxinospontos.gr

ΣΗΜΕΙΟ ΔΙΑΝΟΜΗΣ «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ»

Η εφημερίδα διανέμεται δωρεάν στο
περίπτερο που βρίσκεται στη διασταύρωση
Μ. Μπότσαρη και Μαυρομιχάλη στη
Βέροια.

Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα μας
www.elverias.gr

Γώγος Πετριδης

ο "ΟΡΦΕΑΣ" των ποντίων

Γεννήθηκε το 1917 (ή κατ' άλλους το 1918) στο Φαντάκ', ένα χωριουδάκι κοντά στην Όλασα της Τραπεζούντας. Ήταν ο μοναχογιός του επίσης πολύ μεγάλου λυράρη Σταύρη Πετριδή και επρόκειτο να επηρεάσει όσο κανένας άλλος, την ιστορική διαδρομή της ποντιακής μουσικής.

Γύρω από την καταγωγή του Γώγου, και γενικότερα της οικογένειας Πετριδή, ερίζουν πολλές περιοχές. Ο λόγος είναι ότι το Φαντάκ', το χωριό όπου γεννήθηκε, ήταν ένας σχετικά νέος οικισμός, που ιδρύθηκε λίγα χρόνια πριν το 1900 από μερικές οικογένειες Σανταίων μεταναστών, οι οποίες αναζητούσαν μια καλύτερη τύχη μακριά από το αλπικό τοπίο της ιδιαίτερης πατρίδας τους. Ο πατέρας του Σταύρης ήταν ένας από τους πιο γνωστούς λυράρηδες της Τραπεζούντας. Μαθητής του Δήμου του Κωνσταντά, ενός θρυλικού πρωτομάστορα της ποντιακής μουσικής, ο απόηχος της φήμης του οποίου καθόρισε να φτάσει ξεθωριασμένος μέχρι τις μέρες μας, ο Σταύρης θα αναδειχθεί -μαζί με το Δήμο το νεώτερο (τον Ουσταμπασίδη ή «Βελβελέ») και το Σαββέλη Γιακουσιδίδη από την Ήμερα- σε έναν από τους πιο επιφανείς εκπροσώπους της νέας γενιάς λυράρηδων, που κυριάρχησε στην ευρύτερη περιοχή της Τραπεζούντας τα τελευταία χρόνια πριν από τον ξεριζωμό. Η μητέρα του Γώγου ονομαζόταν Κυριακή (Κίτσα) και καταγόταν από την Κρώμνη.

Η οικογένεια του ήρθε στην Ελλάδα το 1922, όταν ο Γώγος ήταν μόλις 4 ετών. Ο ίδιος πρόσφυγας πρώτης γενιάς, μεγάλωσε μέσα στο αυστηρά ποντιακό περιβάλλον των πρώτων προσφυγικών χρόνων και τα πρώτα του ακούσματα ήταν εκείνα που καθόρισαν την προσωπικότητά του περισσότερο απ' οποιαδήποτε άλλα. Οι περισσότεροι πρόσφυγες από το Φαντάκ' εγκαταστάθηκαν στην πόλη των Γιαννιτσών, ενώ σαφώς λιγότεροι ήταν αυτοί που επέλεξαν κάποιο από τα ποντιακά χωριά της Μακεδονίας. Αντίθετα ο Σταύρης προτίμησε να παραμείνει με την οικογένειά του στην Καλαμαριά. Το γεγονός αυτό είχε τεράστια σημασία για την κατοπινή πορεία του Γώγου, αλλά και γενικότερα για την εξέλιξη της ποντιακής μουσικής.

Το 1940 ο Γώγος θα στρατευτεί και θα υπηρετήσει τη θητεία του στα Αλβανικά βουνά. Από διηγήσεις παλαιών συμπολεμιστών του ξέρουμε ότι θα πάρει μαζί του στο μέτωπο και τη λύρα του.

Γύρω στο 1950 θα ασχοληθεί και με μία άλλη μεγάλη του αγάπη σχετικά άγνωστη στο πολύ κοινό: το τρίχορδο μπουζούκι και το ρεμπέτικο, που δειλά-δειλά αρχίζει την εποχή αυτή να μετασχηματίζεται σε λαϊκό τραγούδι. Σύμφωνα με έναν ακόμη ανεπιβεβαίωτο μύθο της εποχής θα γνωρίσει το Βασίλη Τσιτσάνη, που υπηρετεί στο Τάγμα Τηλεγραφήτων Θεσσαλονίκης. Λέγεται μάλιστα ότι ο Τσιτσάνης εντυπωσιάστηκε από τη δεξιοτεχνία του νεαρού Καλαμαριώτη, αλλά τον συμβούλεψε να επιμείνει με τη λύρα, γιατί και η περιοχή ήταν γεμάτη πρόσφυγες και το μεροκάματο με το μπουζούκι ακόμη επισφαλές.

Μετά τον πρόωγο θάνατο του πατέρα του το 1949 ο Γώγος θα παραμείνει ο απόλυτος κυρίαρχος στο χώρο της ποντιακής μουσικής. Κάπου εκεί, στο δεύτερο μισό της ταραγμένης δεκαετίας του '40, θα αρχίσει και η ιστορική συνεργασία του με την Εύξεινο Λέσχη Θεσσαλονίκης, που θα διαρκέσει μέχρι και τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του '70.

Το 1950 ο Γώγος θα παντρευτεί την επίσης Καλαμαριώτισσα Ελισσάβητ Μπακουζίδου με τυπικό μιν κουμπάρο τον τότε πρόεδρο της Λέσχης Μουμτζίδη, ουσιαστικό δε την ίδια την Λέσχη, αφού μετά τη στέψη στην εκκλησία της

Μεταμορφώσεως στην Καλαμαριά το γαμήλιο γλέντι θα γίνει στην αίθουσα της Ευξείνου Λέσχης στη Βενιζέλου, με «χορηγό» την ίδια τη Λέσχη.

Καθώς ποντιακά κέντρα διασκέδασης την εποχή αυτή δεν υπάρχουν, η βασική πηγή βιοπορισμού για το Γώγο και την οικογένειά του, που ενισχύεται με την έλευση τριών γιών, του Σταύρου, του Σάββα και του Κωνσταντίνου, θα είναι προς το παρόν οι γάμοι και οι διασκεδάσεις στην Καλαμαριά και στα γύρω ποντιακά χωριά (Ωραιόκαστρο, Πανόραμα, Θέρμη).

Το 1950, σε ηλικία 33 ετών ο Γώγος κάνει την πρώτη του εμφάνιση στη δισκογραφία με δύο δίσκους γραμμοφώνου των 78 στροφών σε συνεργασία με μια θρυλική μορφή του ποντιακού θεάτρου, το Νίκο Σπανίδη. Σε αυτούς τους δίσκους -που σημειωτέον χρονικά απέχουν ελάχιστα από την αντίστοιχη απόπειρα του πατέρα του- βρίσκουμε τα πρώτα ψήγματα του νέας τεχνολογίας, που εισήγαγε ο Γώγος. Παρά τις εμφανείς επιρροές από το μουσικό ύφος του πατέρα του (ιδίως στη «Λεγνέσα», την οποία παίζει και τραγουδά ο ίδιος ο Γώγος), το παίξιμο του είναι εμφανώς αρτιότερο, οι τοξαριές του σταθερότερες, στιβαρές και ξεκάθαρες, ο σεβασμός προς όλο εκείνο το άτυπο σύστημα των δρόμων και των κανόνων που ήδη ακολουθεί και θα τελειοποιήσει αργότερα, σχεδόν υποδειγματικά.

Ωστόσο η στιγμή της μεγάλης εμπορικής επιτυχίας θα έρθει λίγα χρόνια αργότερα, όταν ο Γώγος θα γνωρίσει και θα συνεργαστεί με ένα νεαρό τραγουδιστή με ιδιόρρυθμη φωνή από την Οινόη Κοζάνης. Το όνομα αυτού Χρυσάνθος Θεοδοριδής, που από τα μέσα της δεκαετίας του '60 θα αρχίσουν να κάνουν την εμφάνισή τους στη Θεσσαλονίκη.

Οι προτάσεις για εμφανίσεις σε διάφορα κέντρα διαδέχονται η μία την άλλη. Η «Μπουράτ», το «Ακροπόλ» στο Δερβένι, το παλιό «Κορτοόπον» στην Αθήνα, η «Ψάθα» στην περιοχή της Θέρμης, το κέντρο της Σοφίας Παπαδοπούλου στη Βέροια και η «Λεμόνα» στη Σταυρούπολη είναι τα κέντρα στα οποία θα εμφανιστεί μέχρι το θάνατό του. Μετά το Φίκο Καλιφατιδή, το Γιάννη Δαμιανίδη, το Χαράλαμπο Εφραμιδίδη, τον Τάκη Σαχινίδη και πολλούς άλλους παραδοσιακούς τραγουδιστές, θα συνεργασθεί και με τη νέα γενιά επαγγελματιών τραγουδιστών που εμφανίζονται αυτήν την περίοδο.

Προκαλεί εντύπωση η εξαιρετικά περιορισμένη ενασχόληση του με τη δισκογραφία. Μετά τους δίσκους γραμμοφώνου με το Σπανίδη και το Χρυσάνθο, θα ακολουθήσει μια πολυετής αποχή από τη δισκογραφία. Μόλις στα μέσα της δεκαετίας του '70 θα ηχογραφήσει τρεις ανεπανάληπτους δίσκους των 45 στροφών, στους οποίους παίζει και τραγουδά ο ίδιος. Οι αρχές της δεκαετίας του '80 θα βρουν το Γώγο στο απόγειο της δόξας του. Τώρα πια ο τίτλος του «Πατριάρχη της λύρας», που του αποδόθηκε πριν από χρόνια από κάποιο φανατικό θαυμαστή του, έχει γίνει συνώνυμος του ονόματός του. Ωστόσο, η καλλιτεχνική παντοκρατορία του δεν θα αλλάξει ούτε κατ' ελάχιστο την καθημερινότητά του.

Τα πρώτα ανησυχητικά σημάδια για την υγεία του Γώγου άρχισαν να εμφανίζονται την εποχή που εμφανιζόταν στη «Λεμόνα» των αδερφών Δημητριάδη. Η διάγνωση των γιατρών δεν αφήνει καμία ελπίδα: «καρκίνος του παχέως εντέρου. Λίγες εβδομάδες αργότερα, το βράδυ της Μεγάλης Παρασκευής του 1984, ο Γώγος Πετριδής θα περάσει στην αιωνιότητα. Θα πεθάνει ήρεμος στην αγκαλιά του γιου του Σάββα, έχοντας γύρω του την οικογένειά του. Παρουσία πλήθους κόσμου και υπό τον ήχο της λύρας του μικρότερου γιου του, του Κώστα, θα ταφεί στο κοιμητήριο της Καλαμαριάς, στον ίδιο ακριβώς χώρο όπου 35 χρόνια νωρίτερα είχε αποχαρτίσει και ο ίδιος με τη λύρα του το δικό του πατέρα.

Ο Άγιος Μεγαλομάρτυρας Ευγένιος, ο πολιούχος της Τραπεζούντας

Ο Άγιος Ευγένιος ήταν ο πολιούχος Άγιος της Τραπεζούντας και γι' αυτό επονομάζεται ο Τραπεζούντιος. Ο Άγιος συνδέεται με την πόλη στην οποία γεννήθηκε, έζησε, δίδαξε και μαρτύρησε και οι πιστοί είναι περήφανοι για την καταγωγή του, αναφέροντας συνεχώς την πόλη της καταγωγής του. Μαρτύρησε στα τέλη του 3ου αιώνα μ.Χ. (21 Ιανουαρίου 290 μ.Χ.), στην ίδια πόλη κατά την διάρκεια των μεγάλων διώξεων που υπέστησαν οι Χριστιανοί επί Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, μία εποχή όπου ο χριστιανισμός εμφανίστηκε κι άρχισε να εξαπλώνεται στην ευρύτερη περιοχή του Πόντου, υπό την αυτοκρατορία των Διοκλητιανού και Μαξιμιανού. Εθνικοί της Τραπεζούντας τον καταγγέλλουν με την κατηγορία ότι διδάσκει το λόγο του Εσταυρωμένου και κρύβεται στα βουνά της περιοχής. Οι διώκτες του οδηγούνται στη σύλληψη του Κανιδίου, αρχικά, κι έπειτα του Ουαλεριανού καθ' υπόδειξη του Ακόλα, ο οποίος είχε ήδη ομολογήσει την πίστη του στο Χριστό. Οι τρεις συναθλητές περνούν όλη τη νύχτα στη φυλακή προσευχόμενοι και ψάλλοντας ύμνους στο Θεό. Το πρωί της επομένης ημέρας καλούνται να εμφανισθούν μπροστά στο Λυσία, που έχει φτάσει στην Τραπεζούντα, ανακρίνονται και για μία ακόμη φορά, ομολογούν την πίστη τους.

Στον Άγιο Ευγένιο, ο οποίος κρυβόταν σε μία σπηλιά μέσα στο δάσος, παρουσιάζεται ο ίδιος ο Χριστός. Τότε, τον παροτρύνει να φανερωθεί και να αναγγείλει την πίστη του. Και πράγματι, ο Άγιος ψάλλει και υμνεί το Θεό. Οι προσευχές του ακούγονται και προδίδουν την παρουσία του σε μία γυναίκα που περνά, τυχαία, από εκεί για να μαζέψει ξύλα. Στο άκουσμα των προσευχών του τρέχει ταραγμένη στην πόλη και τον καταδίδει. Σε μικρό χρονικό διάστημα, ο Άγιος συλλαμβάνεται και κακοποιημένος οδηγείται στη φυλακή, όπου περνά τη νύχτα δοξάζοντας το Θεό. Την επομένη οδηγείται στο Δούκα Λυσία ενώπιον του οποίου ομολογεί την πίστη του. Ωστόσο, ο ίδιος ο Λυσίας τον προτρέπει να προσφέρει θυσία στους θεούς των ειδωλολατρών με αντάλλαγμα να του χαρίσει τη ζωή του αλλά και άλλα πλούτη και αγαθά.

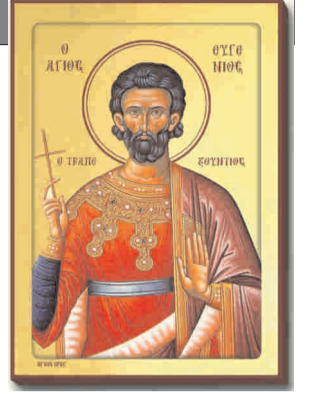
Ο Ευγένιος αρχικά κάνει πως δέχεται και με πλήθος κόσμου να τον ακολουθεί, εισέρχεται σε έναν ειδωλολατρικό ναό. Όση ώρα ο Άγιος προσεύχεται στο Χριστό, το συγκεντρωμένο πλήθος παρακολουθεί έκπληκτο τρία ειδωλολατρικά αγάλματα να θρυμματίζονται και την ίδια στιγμή τα δαιμόνια να παρακαλούν τον Άγιο να μην τα εκδιώξει. Παρά το άξιον θαυμασμού γεγονός, ο Λυσίας προτείνει και πάλι στον Ευγένιο να προσφέρει θυσία στους ειδωλολατρικούς θεούς. Ο Άγιος όμως ειρωνευόμενος, αρνείται την πρόταση αυτή. Υπομένοντας τα φριχτά βασανιστήρια που ακολουθούν, ο Ευγένιος δεν υποκύπτει, παραμένει προσηλωμένος στην πίστη του. Έξαλλος, τότε ο Δούκας διατάζει να ετοιμασθεί μια μεγάλη κάμινος και να ριχθούν μέσα και άλλοι ομόδοχοι συναθλητές του Ευγενίου.

Άγγελος Κυρίου αφαιρεί εξάφνης τη δύναμη της φωτιάς κ' έτσι, οι δήμιοι που καταφθάνουν τρεις ημέρες αργότερα στον τόπο του μαρτυρίου αντικρίζουν τους τέσσερις πιστούς σώους και αβλαβείς. Συνειδητοποιώντας αυτό το αληθινό μεγάλο θαύμα, οι τρεις δήμιοι αλλάζουν πίστη και προσέρχονται στο Χριστιανισμό. Αποφασισμένος ο Λυσίας να εκτελέσει την εντολή που του είχε δοθεί, διατάζει τον αποκεφαλισμό των τριών συναθλητών και τη σταύρωση του Ευγενίου. Τα σώματα των τριών μαρτύρων κλέπονται από ευσεβείς χριστιανούς, οι οποίοι, όμως, λόγω της έντονης κακοποίησής τους, αδυνατούν να τα αναγνωρίσουν. Και, ω του θαύματος!, τα σώματα των συναθλητών βρίσκονται στον τόπο της καταγωγής του καθενός, όπου θάβονται με ιδιαίτερες τιμές. Όμως ο Ευγένιος, που βρίσκεται κρεμασμένος στο σταυρό μέσα στη φυλακή, ελευθερώνεται και με τη βοήθεια Αγγέλου θεραπεύονται οι πληγές του. Οι συγκρατούμενοί του, άφωνοι από το μεγαλείο του θαύματος, προσέρχονται και αυτοί στο Χριστιανισμό. Εξοργισμένος, πλέον, ο Λυσίας καλεί και πάλι τον Ευγένιο να παρουσιαστεί μπροστά του, αποδίδει τη θεραπεία των οπών του σε «μαγικές ιδιότητες» του Αγίου και διατάζει τον αποκεφαλισμό του. Ο τόσο φριχτός και συγκλονιστικός θάνατός του ήλθε την 21η Ιανουαρίου του 290 μ.Χ. Το σκήνωμά του κλάπηκε και τάφηκε πλησίον του τόπου του μαρτυρίου του, όπου και χτίστηκε ο ναός των Ποντίων «Άγιος Ευγένιος» προς τιμήν του, ενώ αργότερα έγινε και μητρόπολη της χιλιετραγουδισμένης Τραπεζούντας.

Η λατρεία του Αγίου άρχισε να εξαπλώνεται στην Τραπεζούντα τον 5ο μ.χ. αιώνα. Αργότερα οι μεγάλοι Κομνηνοί τον θεώρησαν προστάτη τους, γεγονός που εξηγεί και τη συχνή απεικόνισή του σε νομίσματα και σε εμβλήματα της Αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας. Ο Άγιος Ευγένιος ήταν ο δεύτερος Επίσκοπος της Τραπεζούντας, μετά τον ιδρυτή της Απόστολο Ανδρέα

Παρά το μέγεθος των ανωτέρω γεγονότων, η σημερινή θέση του μεγαλομάρτυρα αγίου των Ποντίων στην Ορθοδοξία δεν είναι εκείνη που αξίζει στον σημαίνοντα βίο του και την αξιομνημόνευτη προσφορά του στο Χριστιανισμό, μέσω του μαρτυρίου του. Η μνήμη του προστάτη Αγίου τιμάται στη Μονή του Αγίου Διονυσίου στο Άγιο Όρος, αδιάλειπτα, από το 1375 μ.Χ. έως και σήμερα, τόσο στις 21 Ιανουαρίου, ημέρα του μαρτυρίου του, όσο και στις 24 Ιουνίου, ημέρα των γενεθλίων του.

Κάθε αναφορά στην Τραπεζούντα και τον Άγιο Ευγένιο επαναφέρει ζητήματα ιστορικά δέουσας σημασίας. Ο ναός του Αγίου Ευγενίου, έχει μετατραπεί από το 1461 μ.Χ. σε τζαμί (γενί τζαμί τζουμασί), όταν έγινε η άλωση της Τραπεζούντας από το Μωάμεθ, τον κατακτητή, ενώ παραμένει η χηρεία της θέσης του μητροπολίτη Τραπεζούντας από το 1922 μ.Χ. μέχρι σήμερα.

Εν μέσω κρίσης η ΔΙΣΥΠΕ, ανακοίνωσε το 8ο Παγκόσμιο Συνέδριο Ποντιακού Ελληνισμού

Χωρίς να υπάρχει κάποια εξέλιξη μετά και το τέλος εργασιών του έκτακτου συνεδρίου της ΔΙΣΥΠΕ, που πραγματοποιήθηκαν την Κυριακή 5 Μαρτίου, συνεδρίασε το Διοικητικό συμβούλιο της, την Κυριακή 26 Μαρτίου 2017. Σε δελτίο τύπου που εξέδωσε η ΔΙΣΥΠΕ μετά το τέλος της συνεδρίασης της αναφέρει σχετικά ότι:

Την Κυριακή 26 Μαρτίου 2017, συνεδρίασε το Διοικητικό Συμβούλιο της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Ποντίων Ελλήνων (ΔΙ.ΣΥ.Π.Ε) υπό την προεδρία του κ. Γιώργου Παρχαριδίου στα γραφεία της Π.Ο.Ε με τη διαδικασία της τηλεδιάσκεψης. Παρόντες ήταν τα 28 από τα 41 μέλη του Δ.Σ με την συμμετοχή συμβούλων από Ευρώπη και Αυστραλία με την διαδικασία της τηλεδιάσκεψης.

Ο πρόεδρος της ΔΙ.ΣΥ.Π.Ε. κ. Γιώργος Παρχαριδής ενημέρωσε τους συμμετέχοντες για την πορεία του έκτακτου συνεδρίου με θέμα την τροποποίηση του καταστατικού. Εστίασε στη συνεχόμενη απουσία των προέδρων των τριών ομοσπονδιών εξωτερικού ήτοι Ευρώπης, ΗΠΑ-Καναδά και Αυστραλίας, η οποία δυστυχώς δεν βοήθησε την πορεία των διαβουλεύσεων για την τροποποίηση του καταστατικού οι προτάσεις των οποίων υιοθετήθηκαν στο 80% και επρόκειτο να συζητηθούν στο έκτακτο συνέδριο στο οποίο και δεν εμφανίστηκαν. Δήλωσε για άλλη μια φορά την προσήλωσή του στην απόλυτη νομιμότητα του Δ.Σ. και σεβόμενος το καταστατικό και ανακοίνωσε τη διοργάνωση του 8ου Παγκόσμιου Συνεδρίου στις 5-6 Αυγούστου 2017 στη Θεσσαλονίκη.

Παράλληλα, ζήτησε να τοποθετηθούν όλοι οι σύμβουλοι επί του θέματος. Υπήρξε πλήρης ταύτιση απόψεων ως προς το θέμα της τήρησης της νομιμότητας, της διοργάνωσης του συνεδρίου τον Αύγουστο του 2017, της έντονης κριτικής στους προέδρους των ομοσπονδιών Ευρώπης, ΗΠΑ και Αυστραλίας για την απουσία τους από το τραπέζι του διαλόγου όπου ο καθένας μπορεί να συμφωνήσει ή να διαφωνήσει, αλλά έχει υποχρέωση στο φορέα που εκπροσωπεί να παρίσταται.

Έγινε ενημέρωση από τον πρόεδρο κ. Γιώργο Παρχαριδία για την εκδήλωση στη Βουλή των Λόρδων για τη διεθνοποίηση της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου και της Ανατολής την Τετάρτη 24 Μαΐου 2017 και για τα αποκαλυπτήρια μνημείου για τη Γενοκτονία στον Πειραιά σε συνδιοργάνωση με το Δήμο Πειραιά. Έγινε επίσης ενημέρωση από το Γενικό Γραμματέα για την κατάσταση του ταμείου και το κόστος της εκδήλωσης στη Βουλή των Λόρδων λόγω απουσίας του ταμεία.

Η συνεδρίαση έκλεισε με πλήρη ταύτιση απόψεων σε δύο επιπλέον θέματα:

Αναγκαιότητα μείζονος σημασίας η διατήρηση του οργάνου της ΔΙ.ΣΥ.Π.Ε.

Η συνέχιση του διαλόγου με τις ομοσπονδίες του εξωτερικού μέχρι να εξευρεθεί οριστική

Μνημείο τιμής για τη μνήμη της Γενοκτονίας των Ποντίων στον Πειραιά

Μέσα σε κλίμα λαμπρότητας, συγκίνησης και εθνικής υπερηφάνειας, πραγματοποιήθηκαν την Κυριακή 21 Μαΐου 2017 τα αποκαλυπτήρια του Μνημείου της Γενοκτονίας των Ποντίων στην πλατεία Αλεξάνδρας στον Πειραιά.

Το μήνυμα της εκδήλωσης που συνδιοργάνωσαν η περιφέρεια Αττικής, ο Δήμος Πειραιά και η Παμποντιακή Ομοσπονδία Ελλάδος ήταν η ανάγκη έντασης του αγώνα για τη διεθνή αναγνώριση της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου.

Στις 11:30 το πρωί έφτασε στην πλατεία Αλεξάνδρας η ιερή εικόνα της Παναγίας Σουμελά μετά από λιτανευτική πομπή από τον Ι. Μητροπολιτικό Ναό Αγ. Κωνσταντίνου και Ελένης Πειραιώς και στη συνέχεια ο Δήμαρχος Πειραιά Γιάννης Μώραλης και ο δωρητής του Μνημείου Ευάγγελος Μαρινάκης έκοψαν την κορδέλα των εγκαινίων της ανακαινισμένης πλατείας Αλεξάνδρας.

Ακολούθησε επιμνημόσυνη δέηση για τα θύματα της γενοκτονίας του Ποντιακού Ελληνισμού από τον Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Πειραιώς κ. Σεραφείμ.

Το μνημείο είναι ένα... γλυπτό μέσα στο γλυπτό. Φτιαγμένο από κυλίνδρους INOX και αλληλοσυνδεδεμένα ελατήρια, εξωτερικά είναι σαν ένα μεγάλο κύμα που ξεκινά από τη μία πατρίδα για να φτάσει στην άλλη, με τα ελατήρια να δημιουργούν 353.000 μικρότερα κύματα, όσοι και οι νεκροί της γενοκτονίας. Στο εσωτερικό του, ένα προσφυγοπούλι μεταφέρει διάφορα αντικείμενα αλλά και έννοιες, συνθέτοντας 17 παραστάσεις. Μεταξύ αυτών είναι οι κλειδαριές από τα λουκέτα που έκλεισαν τα σπίτια πίσω στον Πόντο, η λύρα, ο αργαλειός, αλλά και τα κιάλια, μια σύνθεση που υπενθυμίζει ότι η ζώσα μνήμη δεν πρέπει να παρατηρείται από μακριά. Στον πυρήνα του γλυπτού, με λείζερ είναι χαραγμένες οι πόλεις του Πόντου και η αφιερωματική επιγραφή.

Τα αποκαλυπτήρια του Μνημείου ολοκληρώθηκαν με κατάθεση στεφάνων, τήρηση ενός λεπτού σιγής και την ανάκρουση του Εθνικού Ύμνου από την Φιλαρμονική της Πολεμικής Αεροπορίας και το άγημα του Πολεμικού Ναυτικού.

Εκδήλωση στο Λονδίνο με θέμα τη γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου και της Ανατολής

Στο θέμα της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου και της Ανατολής, επικεντρώθηκε η εκδήλωση με θέμα 'The destruction of an ancient civilisation: the Genocide of the Greeks of the Ottoman Empire', όπου με την παρουσία τεσσάρων εισηγητών που ανέπτυξαν το θέμα, και τη βοήθεια οπτικοακουστικού υλικού, από τις 7 έως τις 9 το βράδυ της Τετάρτης 24 Μαΐου 2017, οι συμμετέχοντες διαπίστωσαν τον τρόπο με τον οποίο έγινε η γενοκτονία από τους Οθωμανούς και τους Τούρκους. Είναι δε χαρακτηριστικό πως σε όλη τη διάρκεια της εκδήλωσης, δεν έφυγε κανείς από τη θέση του και παρακολούθησαν όλη την εκδήλωση.

Στο τέλος της εκδήλωσης και μετά την απονομή των αναμνηστικών, ο εισηγητής, διδάκτωρ του πανεπιστημίου του Πρίνστον Νίκος Μιχαηλίδης, σε μία συγκινητική για όλους σκηνή, πήρε την ποντιακή λύρα που του δόθηκε από τους ομογενείς στο Λονδίνο και έκλεισε την εκδήλωση με το τραγούδι σε στίχους του αείμνηστου Χρήστου Αντωνιάδη, «Την Πατρίδα μ' έχασα», το οποίο σιγοτραγουδούσαν οι συμμετέχοντες στην εκδήλωση.

Η εκδήλωση στο Λονδίνο, πραγματοποιήθηκε από την Διεθνή Συνομοσπονδία Ποντίων Ελλήνων (ΔΙΣΥΠΕ) σε συνεργασία με τον Λόρδο Stone του Blackheath. Αρχικά η εκδήλωση επρόκειτο να πραγματοποιηθεί στην αίθουσα Cholmondeley της Βουλής των Λόρδων στο επιβλητικό κοινοβούλιο του Ηνωμένου Βασιλείου. Όμως λόγω του πολυάριθμου τρομοκρατικού δυστυχήματος που έγινε στο Manchester και της καταστάσεως υψίστης ασφαλείας, που επιβλήθηκε στη χώρα, το πρωί της Τετάρτης 24 Μαΐου οι μυστικές υπηρεσίες ειδοποίησαν για επικείμενο τρομοκρατικό χτύπημα και ανακοινώθηκε η αναστολή της λειτουργίας του Βρετανικού Κοινοβουλίου, με αποτέλεσμα να ζητηθεί από τις υπηρεσίες της Βουλής των Λόρδων η ακύρωση της εκδήλωσης. Με την ενημέρωση για την κατάσταση που διαμορφώθηκε η οργανωτική επιτροπή, με τη σημαντική συνδρομή του Λόρδου Stone και με τη συνεργασία των υπηρεσιών της Βουλής, κατάφερε να εξασφαλίσει αίθουσα στο Church House Westminster Conference Centre.

Η πραγματοποίηση της εκδήλωσης στο κτίριο του Church House έφερε μία σειρά συμβολισμών σχετικών με τη βαρβαρότητα και την επιμονή των διοργανωτών ενάντια στην τρομοκρατία, καθώς σε αυτό το κτήριο λειτουργούσε το Βρετανικό Κοινοβούλιο, μετά τον βομβαρδισμό του κτηρίου του Westminster κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Αξίζει να σημειωθεί πως στο ιστορικό αυτό κτίριο, πραγματοποιήθηκε η πρώτη σύνοδος των Ηνωμένων Εθνών.

Παρά την αναστάτωση, που προκάλεσε η αρχική αβεβαιότητα σχετικά με την πραγματοποίησή της, η προσπάθεια των διοργανωτών να γίνει η εκδήλωση και να δώσουν έναν ιδιαίτερο συμβολισμό πως η τρομοκρατία δεν πρόκειται να νικήσει και πως οι απόγονοι των γενοκτονημένων, πρόσφυγες σε όλη την γη, θα αγωνίζονται για την αναγνώριση της γενοκτονίας στέφθηκε με επιτυχία και η προσέλευση των προσκεκλημένων ξεπέρασε κάθε θετική πρόβλεψη. Είναι χαρακτηριστικό πως οι πρόκληση είχε σταλεί σε περιορισμένο αριθμό για να πάρει μέρος, δεν ήταν δηλαδή μια μαζική εκδήλωση.

Τους προσκεκλημένους της εκδήλωσης χαιρέτισε ο πρόεδρος της ΔΙΣΥΠΕ Γιώργος Παρχαριδής, ομότιμος καθηγητής του ΑΠΘ, ο οποίος τόνισε πως η διεθνοποίηση του ζητήματος της αναγνώρισης της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου και της Ανατολής είναι ένας από τους καταστατικούς στόχους της ΔΙΣΥΠΕ και αίτημα των απανταχού Ποντίων. Η εκδήλωση αυτή σχεδιάστηκε και οργανώθηκε προκειμένου να εκπληρώσει αυτό τον σκοπό, να ενημερώσει δηλαδή το κοινό, προκειμένου να γίνει αντιληπτό, πως η αναγνώριση παρελθουσών Γενοκτονιών οδηγεί στην πρόληψη αυτού του εγκλήματος κατά της ανθρωπότητας και συμβάλει στην ειρηνική διαβίωση των ανθρώπων κοινωνιών.

Έναρξη λειτουργίας της Έδρας Ποντιακών Σπουδών στο ΑΠΘ

Η επίσημη έναρξη λειτουργίας της Επώνυμης Έδρας Ποντιακών Σπουδών της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ πραγματοποιήθηκε το απόγευμα της Τετάρτης 31 Μαΐου 2017, στην Αίθουσα Τελετών του ΑΠΘ.

Η Έδρα θα λειτουργήσει με την υποστήριξη του Φιλανθρωπικού Ιδρύματος «Ιβάν Σαββίδης» και οι βασικοί στόχοι της Επώνυμης Έδρας Ποντιακών Σπουδών περιλαμβάνουν την έρευνα, τη μελέτη, τη συστηματική καταγραφή της ιστορίας και του πολιτισμού του γεωγραφικού Πόντου κατά τους Νεότερους Χρόνους (από την άλωση της Κωνσταντινούπολης και έπειτα) καθώς και τη διδασκαλία της ιστορίας του Ποντιακού Ελληνισμού, κατά την ίδια περίοδο.

Η Έδρα θα συνδεθεί με τις δομές, τα προγράμματα σπουδών και τα ερευνητικά προγράμματα που υφίστανται ήδη στα Ελληνικά πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα, καθώς επίσης θα συντονίζει, θα συστηματοποιήσει και θα καθοδηγήσει την έρευνα, ιδιαίτερα στο πεδίο του Ελληνισμού του Πόντου.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε υπό την Αιγίδα της Α.Ε. του Προέδρου της Δημοκρατίας, κ. Προκόπη Παυλόπουλου, ενώ επιστήμονες απ' όλον τον κόσμο μιλούν για τη ιδιαίτερη σημασία της έναρξης λειτουργίας της Επώνυμης Έδρας Ποντιακών Σπουδών στο ΑΠΘ.

Αμελέ ταμπουρού, μια βέβαιη πορεία προς το θάνατο

Επιμέλεια: Νίκος Τουμπουλίδης

Ένα ανθρώπινο δράμα της τελευταίας περιόδου της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, άγνωστο σε πολλούς από τους σημερινούς κατοίκους της Τουρκίας, όμως τόσο γνωστό στους χριστιανικούς πληθυσμούς εκείνης της περιόδου που έπεσαν θύματα της κεμαλικής θηριωδίας, Έλληνες και Αρμένιους, ονομάζονται τάγματα εργασίας ή τάγματα θανάτου.

Υπεύθυνοι για την κατάρρευση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και την ήττα στους Βαλκανικούς Πολέμους θεωρήθηκαν κυρίως οι μη μουσουλμανικοί πληθυσμοί. Έτσι, στις 22 Μαΐου 1914, με έκτακτο νόμο, εκλήθησαν να παρουσιαστούν στον οθωμανικό στρατό όλοι οι άρρενες που έμειναν εκτός της οσμάνικης οικογένειας. Όμως πολύ λίγοι από τους μη μουσουλμάνους μπόρεσαν να κάνουν φυσιολογική στρατιωτική θητεία. Οι περισσότεροι απ' αυτούς υπηρέτησαν σε μονάδες των μετόπισθεν, που ονομάστηκαν *amele taburlari* (οι γεζίντι εξαιρέθηκαν του μέτρου αυτού, πληρώνοντας ως αντίτιμο το ποσό των 1.500 λιρών Τουρκίας).

Δεν κλήθηκαν να υπηρετήσουν στις μάχιμες μονάδες, επειδή για τους Νεότουρκους οι μη μουσουλμάνοι της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας δεν θεωρούνταν «πολίτες», αλλά «εσωτερικοί εχθροί».

Μάλιστα, για τον Κουοτσούμπασι Εσρέφ, αρχηγό της μυστικής υπηρεσίας των Νεοτούρκων (*Teşkilat-ı Mahsus*), οι μη μουσουλμάνοι ήταν «εσωτερικά καρκινώματα».

Τα αμελέ ταμπουρού ήταν στρατιωτικές μονάδες που δεν διέθεταν οπλισμό και συγκροτήθηκαν όχι για να πολεμήσουν τον εχθρό στο μέτωπο, αλλά δραστηριοποιούνταν στα μετόπισθεν για να παρέχουν υπηρεσίες και υποστήριξη διοικητικής μέριμνας στις μάχιμες μονάδες. Υπήρχαν επίσης Τάγματα Εργασίας Γυναίκων (*Kadin Amele Taburlari*), που αποτελούνταν κυρίως από χωρικές, Τάγματα Αιχμαλώτων (*Uşera Taburlari*) και τάγματα που επανδρώνονταν από εργάτες επί πληρωμή. Την περίοδο εκείνη ο οθωμανικός στρατός αποτελούνταν από 726.000 μάχιμους στρατιώτες, ενώ δεν υπάρχουν στοιχεία για εκείνους που υπηρετούσαν στα τάγματα εργασίας. Σύμφωνα με υπολογισμούς, στρατολογήθηκαν στα τάγματα εργασίας περί τα 100.000 άτομα.

Μερικά στοιχεία που μπορέσαμε να μάθουμε από την επίσημη αλληλογραφία της εποχής είναι τα εξής:

Σε μέρος των ταγμάτων εργασίας της 1ης Στρατιάς υπηρετούσαν 4.811 μουσουλμάνοι, 11.939 Ρωμιοί, 7.318 Αρμένιοι και 1.671 Εβραίοι. Σε μέρος του δυναμολογίου της Στρατιωτικής Διοίκησης Μετόπισθεν Χαλεπίου υπάγονταν τα 1ο, 2ο και 3ο Τάγματα Εργασίας, και των Ταγμάτων Εργασίας Αντέπ (*Antep*), Κιουτάχειας (*Kütahya*), Χαλεπίου, Νεάπολης (*Nevehir*), Ντενιζλί (*Denizli*) και Αϊδινίου ο συσχετισμός ήταν ο ακόλουθος: 1.872 μουσουλμάνοι, 1.494 Ρωμιοί, 664 Αρμένιοι και 175 Εβραίοι.

Σε μέρος του δυναμολογίου των ταγμάτων εργασίας του 9ου Σώματος Στρατού ο συσχετισμός ήταν ο ακόλουθος: Επί συνολικού αριθμού 6.172 ατόμων οι 4.869 ήταν Αρμένιοι και οι 1.199 ήταν Ρωμιοί.

Στα τάγματα εργασίας Μαγνησίας, Βουρλών, Μπουρνόβα, Αττάλειας, Μενεμένης, Νυμφαίου, Σμύρνης και Φώκαιας υπηρετούσαν 2.672 μουσουλμάνοι, 5.872 Αρμένιοι, 1.135 Ρωμιοί και εβραίοι. Στο τάγμα εργασίας Προύσας υπηρετούσαν μόνο 500 εβραίοι.

Σε ορισμένα τάγματα εργασίας υπηρετούσαν μόνον Ρωμιοί ή μόνο Αρμένιοι, ενώ υπήρχαν και τάγματα με Αρμένιους και Ρωμιούς.

Στα τάγματα εργασίας δεν υπηρετούσαν μόνο αμόρφωτοι άνθρωποι, αλλά και γιατροί, φαρμακοποιοί, μηχανικοί και άλλα μορφωμένα άτομα διάφορων επαγγελμάτων. Δινόταν βαρύτητα σε τεχνικά επαγγέλματα, κυρίως σιδηρουργούς, ξυλουργούς, πετράδες, κτίστες κτλ. Οι «στρατιώτες» αυτοί ήταν υποχρεωμένοι να εργάζονται στις διανοίξεις δρόμων, κατασκευές γεφυρών, καναλιών, διωρύγων, σιδηροδρομικών γραμμών, στο σπάσιμο πέτρας στα λατομεία, στις εκχιονίσεις δρόμων, στις διανοίξεις τάφων, στην εξόρυξη κάρβουνου, θείου και αλατιού, στην υλοτομία, στο θέρισμα δημητριακών, στην καταπολέμηση της ακριδίας, στη συλλογή φλαμουριού, στην παραγωγή παστουρμά και σε μια σειρά άλλες εργασίες.

Φυσικά, δεν είναι δύσκολο να αντιληφθεί κανείς την κατάσταση στρατωνισμού και διαβίωσης στα τάγματα εργασίας. Τη στιγμή που ακόμα και στις μάχιμες μονάδες οι συνθήκες διαβίωσης ήταν πολύ κακές, μπορεί να αντιληφθεί κανείς τι συνέβαινε στα τάγματα εργασίας.

Το νερό, τα τρόφιμα, τα φαγητά, η θέρμανση και τα υλικά καθαριότητας ήταν πολύ περιορισμένα ή δεν υπήρχαν καθόλου. Οι στρατιώτες τις περισσότερες φορές δεν έβρισκαν ούτε μια κουβέρτα να σκεπαστούν και κοιμούνταν σε άθλιες παράγκες ή στην ύπαιθρο. Η χολέρα, ο εξανθηματικός τύφος, η φυματίωση, η δυσεντερία, η σύφιλη και όλες οι ασθένειες της εποχής θέριζαν τους «στρατιώτες» που υπηρετούσαν στα τάγματα εργασίας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μάλιστα, η κατάσταση ήταν τόσο τραγική που είχαν συγκροτηθεί τάγματα ασθενούντων από την ίδια ασθένεια, όπως για παράδειγμα τάγμα σφιλιδικών.

Λαμβανομένου υπόψη του ποσοστού των μη μουσουλμάνων στο σύνολο του πληθυσμού, δημιουργούνται σοβαρές αμφιβολίες για το κατά πόσο τα τάγματα εργασίας συγκροτήθηκαν για να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους οι άνθρωποι αυτοί στο κράτος. Αυτό που αντιλαμβάνεται κανείς, είναι ότι τα τάγματα εργασίας συγκροτήθηκαν για να τους κρατήσουν μακριά από το μέτωπο και στο διάστημα αυτό να τους εκμεταλλευτούν μέχρι το μεδούλι.

Ο πρέσβης των ΗΠΑ στην Τουρκία την περίοδο εκείνη, Χένρι Μοργκεντάου, γράφει:

«Τους είχαν μετατρέψει σε εργάτες διανοίξης δρόμων και σε μεταφορικά ζώα. Ήταν υποχρεωμένοι να κουβαλούν στις πλάτες τους όλα τα εφόδια του στρατού, και όσο κουβαλούσαν το βαρύ τους φορτίο, υπέφεραν από το μαστίγιο και από τις ξιφολόγχες των Τούρκων».

Ο ίδιος αναφέρει περιστατικά στα οποία οι μη μουσουλμάνοι στήνονταν στη σειρά και εκτελούνταν ανά 50 και 100 άτομα από τους Τούρκους.

Αυτά ήταν, αν και όχι οι μοναδικές, οι κύριες αιτίες για τις οποίες οι μη μουσουλμάνοι απέφευγαν τη στρατεύση τους στον οθωμανικό στρατό. Μετά από έναν χρόνο, αυτοί οι νέοι, που τους κρατούσαν μακριά από τον οθωμανικό στρατό επί έξι αιώνες, συμμετείχαν σε εξεγέρσεις όπως αυτή του Ζεϊτούν (*Zeytun*) και θεωρήθηκαν μαζικά από τον «κυρίαρχο λαό» ως «προδότες του κράτους».

Αυτά τα αληθινά γεγονότα γράφτηκαν και παρουσιάστηκαν από την Τουρκάλα ερευνήτρια της Ιστορίας Αϊσέ Χιουρ, πριν 10 χρόνια.

Μελιόθυστοις την Λυρσίσε πρότο πλάνο..

Η Συνθήκη Ειρήνης της Λωζάννης (24 Ιουλ 1923)

Την 24 Ιουλίου 1923 (v.η), στην αίθουσα τιμών του Πανεπιστημίου της Λωζάννης στην Ελβετία, υπογράφηκε η 5η συνθήκη ειρήνης του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Οι εργασίες της διάσκεψης της Λωζάννης άρχισαν την 21 Νοε1922, με σκοπό την υπογραφή συνθήκης ειρήνης μεταξύ των χωρών, Η. Βασιλείου, Γαλλίας, Ιταλίας, Ρουμανίας, Ιαπωνίας, Σερβίας και της Ελλάδος, με την Τουρκία. Η χώρα μας εκπροσωπείτο από τον Ελευθέριο Βενιζέλο, ο οποίος μετά την ήττα του στις εκλογές της 20 Νοε 1920, είχε εγκαταλείψει την Ελλάδα. Ήταν η μόνη συνθήκη του Α' ΠΠ, την οποία οι σύμμαχοι της «Εγκαρδίου Συνεννοήσεως», την υπέγραψαν ως ηττημένοι. Ο νικητής Κεμάλ Ατατούρκ υπαγόρευσε τους όρους της.

Η πορεία προς την Συνθήκη

Την 16 Σεπ 1922 οι τελευταίοι Έλληνες στρατιώτες εγκατέλειψαν την Μικρά Ασία, μετά από την πιο ταπεινωτική ήττα του Ελληνικού Στρατού στην νεότερη ιστορία μας. Την 28 Σεπ 1922 το στρατιωτικό κίνημα, των Συνταγματάρχων Πλαστήρα Νικολάου, Γονατά Στυλιανού και Αντιπλοιάρχου Φωκά Δημητρίου, ανέλαβε την εξουσία της χώρας. Την 11 Οκτ 1922, υπογράφηκε η συνθήκη των Μουδανιών, με την οποία η Ελλάδα εγκατέλειψε την Ανατολική Θράκη. Την αποχώρηση του Ελληνικού Στρατού ακολούθησε ο ελληνικός πληθυσμός, ο οποίος ανερχόταν γύρω στις 280.000. Στην Θράκη με τον σχηματισμό της Στρατιάς του Έβρου, άρχισε η αναδιοργάνωση του Ελληνικού Στρατού, υπό δυσμενέστερες συνθήκες, με προσωπικό και μέσα που διασώθηκαν από το Μικρασιατικό μέτωπο.

Οι Διαπραγματεύσεις

Οι υπερφίαλες αξιώσεις της Τουρκίας αφενός (παράδοση του στόλου, καταβολή υπέρογκου αποζημιώσεως, εκδίωξη Ελλήνων, αποπομπή Πατριαρχείου) και το διεθνές κλίμα αφετέρου, είχαν δημιουργήσει δύσκολες συνθήκες για την χώρα μας. Την 7 Μαΐου 1923 μετά από απόφαση των αρχηγών του στρατιωτικού κινήματος, αντικαταστάθηκε ο Βενιζέλος ως εκπρόσωπος της Ελλάδος, από τον Υπουργό Εξωτερικών Απ. Αλεξανδρή, πλην όμως συνέχισε να παραβρίσκεται στην σύσκεψη και να διαπραγματεύεται. Την 24 Μαΐου η Ελλάδα έδωσε διήμερη προθεσμία, προκειμένου να άρει η Τουρκία τις απαιτήσεις για πολεμικές επανορθώσεις, αλλιώς θα αποχωρούσε από την σύσκεψη. Η στρατιά του Έβρου έλαβε εντολή την 27 Μαΐου να εξορμήσει προς κατάληψη της Αν. Θράκης. Την 26 Μαΐου ο Ινονού δήλωσε ότι η Τουρκία παραιτείται της καταβολής αποζημιώσεων, εφόσον η Ελλάδα αναγνωρίσει την υποχρέωση αυτή, αναλάβει μέρος του Οθωμανικού δημοσίου χρέους και παραχωρήσει στην Τουρκία το τρίγωνο του Κάραγατς. Ο Βενιζέλος συμφώνησε. Ο Αντιστράτηγος Πάγκαλος Θ. διοικητής της Στρατιάς του Έβρου, διαφώνησε και κινήθηκε δυναμικά με σκοπό την ανάληψη της εξουσίας. Μετά από απόφαση του Πλαστήρα αντικαταστάθηκε από τον Αντιστράτηγο Μαυρομιχάλη Πιερράκο.

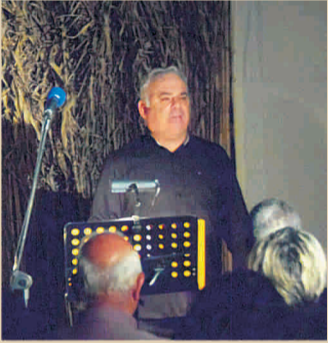
Η συμφωνία

Στο τελικό κείμενο της συνθήκης ενσωματώθηκαν και οι συμβάσεις ανταλλαγής πληθυσμών που υπογράφηκαν την 30 Ιαν 1923. Αντιηλλάγησαν 150.000 Έλληνες που επέμειναν στην Μ. Ασία, με 388.000 Τούρκους που ευρίσκοντο στην Ελλάδα. Την υπογραφή της συνθήκης ειρήνης την υποδέχτηκαν οι Έλληνες με αίσθημα ανακούφισης, μετά από 11 χρόνια πολέμου. Κατοχρώσαμε την κυριαρχία μας επί των νήσων του Αν. Αιγαίου, συμφωνήσαμε για τα χερσαία σύνορα με την Τουρκία και αποκτήσαμε πληθυσμιακή ομοιογένεια. Ο Ελληνισμός εγκατέλειψε το όραμα της μεγάλης Ελλάδος, συνειδητοποιώντας τα όρια της αντοχής του. Υπήρξε μια «Εντιμος Ειρήνη» η οποία απέδιδε την πραγματικότητα. Η συμβολή του Ελ. Βενιζέλου στην υπογραφή της, υπήρξε ουσιαστική.

Οι ρίζες ποτέ δεν κόβονται Παράσταση στη μνήμη των θυμάτων της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου

Η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας παρουσίασε το Σάββατο 6 Μαΐου 2017 στο Ναύπλιο την παράσταση "Οι ρίζες ποτέ δεν κόβονται". Η παράσταση παρουσιάστηκε στο "Βουλευτικό", το χώρο που φιλοξένησε την πρώτη Βουλή των Ελλήνων μετά την απελευθέρωση από τους Τούρκους και την ίδια παράσταση παρουσίασε το Σάββατο 27 Μαΐου 2017 στην πόλη της Λάρισας στο Χατζηγιάννειο δημοτικό πνευματικό κέντρο.

Η παράσταση επιχειρήσε την επαναπροσέγγιση των γεγονότων που στιγμάτισαν τους λαούς της ευρύτερης περιοχής της μικρασιατικής χερσονήσου το περασμένο αιώνα με τρόπο οικείο

στις νέες γενιές.

Ο χώρος και ο χρόνος της αλλοτινής αυτής εποχής, απελευθερωμένος από συναισθηματισμούς και συγκινησιακές φορτίσεις παρουσιάστηκε στην παράσταση μέσα από μια πιο φιλτραρισμένη ματιά.

Μια παράσταση γεμάτη "μνήμη" ιστορίας και πολιτισμού των Ελλήνων του Πόντου, με μουσική, χορό, τραγούδι, αφήγηση, μαρτυρίες, ντοκουμέντα.

Οι παραστάσεις δόθηκαν στα πλαίσια των εκδηλώσεων της Λέσχης για την Ημέρα Μνήμης της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου (19η Μαΐου).

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ από την Ε. Λ. Βέροιας

Οι εκδηλώσεις που οργάνωσε η λέσχη για τη μνήμη της γενοκτονίας των Ελλήνων ποντίων ξεκίνησαν με λαμπαδηφορία το βράδυ της 18-05-2017 στην πόλη της Βέροιας (πλατεία Δημαρχείου - Μητροπόλεως - Μ. Μπότσαρη - πλατεία Καπετανίδη) Την επομένη 19-05-2017 ακολούθησε αιμοδοσία στο χώρο της πλατείας Δημαρχείου στη Βέροια και συμμετείχε στις κύριες εκδηλώσεις μνήμης της ΠΟΕ στη Θεσσαλονίκη

Κεντρική εκδήλωση μνήμης στην πλατεία Αγίας Σοφίας Θεσσαλονίκης από την ΠΟΕ

Με κεντρική εκδήλωση μνήμης στην πλατεία Αγίας Σοφίας Θεσσαλονίκης η Παμποντιακή Ομοσπονδία Ελλάδος (ΠΟΕ) τίμησε τις εκδηλώσεις μνήμης για τη Γενοκτονία των Ποντίων.

Την Παρασκευή 19 Μαΐου 2017 πραγματοποιήθηκε η κεντρική εκδήλωση στην πλατεία Αγίας Σοφίας όπου στις 18:30 εψάλη επιμνημόσυνη δέηση για τα 353.000 θύματα και ακολούθησε κατάθεση στεφάνου στο μνημείο Γενοκτονίας. Στις 19:00 χαιρετισμούς απεύθυναν οι πρόεδροι της ΔΙΣΥΠΕ και της ΠΟΕ, και ακολούθησε ομιλία από την Ευρωβουλευτή της Κύπρου και ακτιβίστριας κ. δρ. Ελένης Θεοχάρους.

Στη συνέχεια και γύρω στις 20:00 ξεκίνησε η πορεία με προορισμό το Προξενείο της Τουρκίας, όπου έγινε επίδοση σχετικού ψηφίσματος.

ενώ στις 21-05-2017 συμμετείχε στις κεντρικές εκδηλώσεις μνήμης στην πόλη της Νάουσας, όπου κατέληξαν οι λαμπαδηδρόμοι που ένωσαν όλα τα μνημεία γενοκτονίας του νομού Ημαθίας

Τέλος παρουσίασε το Σάββατο 6 Μαΐου 2017 στο Ναύπλιο και το Σάββατο 27 Μαΐου 2017 στην πόλη της Λάρισας την παράσταση "Οι ρίζες ποτέ δεν κόβονται".

Κοτόπουλα
Light σπάρτα στα λαρόφωνα
ΜΕΛΙΚΙΩΤΗ
23310 29209-24824
Ώρες 12, Βέροια (κοντά στα ΚΤΕΛ)
6980 727228 OCU 6941 485890
Giorgos Melikiotis gmelikiotis@gmail.com

PRISMSTAR
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ
ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΙ ΓΡΑΦΕΙΟΥ
ΑΦΟΙ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ Ο.Ε.
ΠΙΕΡΙΩΝ 27 ΒΕΡΟΙΑ 59100
ΤΗΛ.: 2331070275 - FAX: 2331070277
EMAIL: canon@vernet.gr

«ΜΑΡΚΕΤ ΚΡΕΑΤΩΝ»
ΧΑΤΖΗΜΑΣΟΥΡΑΣ
Τα κρέατα που διαθέτει το κατάστημά μας είναι από τις ιδιόκτητες μονάδες μας και αποκλειστικά ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ
ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΑΣ... ΜΕΙΝΑΤΗΛΕΦΩΝΟ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΑΣ!
23310 23197
Μητροπόλεως 1 ΒΕΡΟΙΑ